

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők. Bementetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési árak:

Egész évre , 8 K.
Félévre , 4 K.
Negyedévre , 2 K.
Egyes szám ára 20 f.

GYERGYÓI HIRLAP

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Hirdetési díjak

a legolcsóbban számíttatnak. Többszöri beiktatásnál külön árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések díja: 100 szóig 3 K. minden további megkezdett 100 szó 2 K.

Nagyobb terjedelmű hivatalos hirdetések-nél szintén külön árkedvezmény.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Alfalvi-ut 977. házszám alatt.

Felelős szerkesztő:

PUSKÁS KÁLMÁN.

Nyílttér soronként 40 fill.

Fizessünk adót.

Sokáig nem fog tartani az ex-lex, de amíg tart ez az állapot, melyet áldatlan politikai viszonyok hoztak az ország nyakára, tartsuk szem előtt fokozott mértékben a törvényt. Ha van szükség komoly hazafiságra és törvénytiszteletre, úgy most van ez az idő, midőn egy rendkívüli helyzet rendkívüli viszonyokat teremtett. Bármilyenek is legyenek valakinek a politikai nézetei, hazafiság és törvénytisztelet dolgában egy felekezeten kell lennünk, mert ez volt fundamentuma minden időben nemzeti létünknek és ez lesz a jövőben is.

Hangsúlyozzuk: komoly hazafiságot kell tanusítanunk most. Nem lármás, tüzes szavakban nyilvánuló érzések válnak most hasznára az országnak, hanem csendes, higgadt viselkedés, amelylyel példát adunk a nép alsó rétegeinek, hogy rendkívüli helyzetekben is, midőn a törvény hatálya fel van függesztve egyelőre, tiszteljük és betartjuk a törvényt. Mert ha nem tesszük ezt, olyan felfordulás támadhat közéletünkben, melyet sokáig meg fogunk synyleni. Vegyük figyelembe azt, hogy azok, akik az ex-lexet előidéztek, valamint azok is, kik kényszerítve voltak belemenni, egyaránt hazafiúi meggyőződésük magasztán állva határozták el magukat e komoly lépésre, hogy nem fanatizmusból, pártgyűlölségből vagy könnyelműségből történt, hanem mert komoly

kötelességeket véltek teljesíteni. Ebből a szempontból ítéljük meg az ex-lexet és teljesítsük kötelességünket éppen úgy, mintha nem lenne ex-lex.

Fel van függesztve az állami adófizetés kötelezettsége s az állami adóvégrehajtás joga. Ebből azonban ne vonjuk le azt a konzekvenciát, hogy nem kell adót fizetni. Igaz, hogy nem muszáj — de az ex-lex elmúltával majd annál szigorubban indul meg minden vonalon az adóbehajtás. Akinek tehát módjában van, az fizesse meg úgy, mint eddig pontosan az adóját, mert ha ezt nem teszi, kellemetlen helyzetbe kerülhet majd az ex-lex után, midőn egyszerre kell a felszaporodott nagyobb összeget kifizetni. Akik gondtalanul mulatnak az ex-lex felett és élnek az adófizetési kötelezettségek elönyével, annál savanyubb arcot fognak vágni, ha bekövetkezik az in lex. Lehet, hogy egy-két hétig tart ez az állapot, lehet, hogy egy-két hónapig, de semmi esetre sem olyan sokáig, hogy az ember hasznát vehetné annak, hogy nem muszáj adót fizetnie, vagy hogy a végrehajtónak nincs jussa a házába jönni. Majd jön azután...

De ne csak azért ne bujjunk ki az adófizetés kötelezettsége alól, mert anyagi hasznunk nincs belőle, hanem azért is, mert ha élünk a nem fizetés jogával, kinos zavarba hozhatjuk az ország testének legfontosabb szervét, az állampénztárt, melyből százezer és százezer család meríti az

élet feltételeit. Micsoda kinos kavarodás lenne például az, ha az állam alkalmazottai, a bírák, tanárok, hivatalnokok esetleg a katonák nem kapnák meg fizetésüket? Fennakadna a kormányzás s a közigazgatás gépezete, aztán beláthatatlan zavarokat okoz. Végső esetben aztán valami nagy, gyors és természetesen drága kölcsönre lenne szükség, aminek levét csak az adófizető közönség inná meg.

Ez a helyzet, a maga ridegségében. Ha az ex-lex idején nem teljesítjük állampolgári kötelességünket, egyaránt ártunk magunknak és a köznek.

Fizessük tehát adónkat pontosan, úgy amint eddig tettük, teljesítsük minden kötelességünket úgy mintha nem lenne ex-lex.

Ami a nagy politikát illeti, azt majd elintézik egymás között az arra hivatottak — mi cselekedjünk úgy, ahogy azt a haza az ő komoly, hü fiaitól méltán elvárhatja.

A székelyekért.

Székelyföldünk szépségeit, kiváló gyógyerejű fürdőit csak sejtik és csak a vágy él itt-ott látni és megismerni azokat. Tagadhatatlan, hogy e részben mulasztás terheli a székely társadalmat is. Régen tul kellett volna essünk a kezdeten, hogy most a versenyben helyet foglalhassunk. Tény, hogy megelőztek más vidékek. Magukhoz vonzották az idegen forgalmat, még itt a hazában is, idegenajku, élelmesebb népek.

A székely társaságok most először próbálnak alkalmat nyújtani nagy Magyarországnak

Rákóczi Ferencz dicső emlékezte töltötte be a szívet...

Szenvedés és keserűség hü osztályosai voltak egész életin át, melyet hazája folszabadításának, hűség magyar népe jólétének szentelt. Gyermek volt még, amikor árvaságra jutott; atyját nem is ismerte. Munkács várának felszabadítására pedig lelketlen eselszövés szakította el édesanyjától Zrínyi Honától, akit többé sohasem láthatott.

Idegenek között nevelkedett, élete legnagyobb részét családi körön kívül töltötte és így nem is érezhette ennek áldásos melegét, ami reá nézve annál fájdalmasabb volt, mert jó szíve szeretetért ábitozott.

„Lehetetlen oly hamar feledni“ — mondotta már akkor, midőn először került idegenek közé. Nem is feledett, átérezte sorsa egyéb tragikumát és az élet hiúságából nem birt szórakozást, vigaszt meríteni.

26 éves ifju volt, midőn a kuruczok óhajására a nemzeti mozgalom élére került.

Magas termetű, szép, nemes arcvonásu, barátságos, megnyerő modoru férfiú volt.

Saint Simon herczeg, a nagy memoire író, ki Rákóczit Franciaországban való tartózkodása idejéből jól ismerte, a fejedelem egyéniségénél így nyilatkozik: „Rákóczi magas termetű, de nem tulajdonságos. Tekintete igen nemes, arca kellemes; okos,

A GYERGYÓI HIRLAP TÁRCZÁJA

II. Rákóczi Ferencz.

Rákóczi neve magában foglalja mindazt, ami Magyarország történelmében eszményi magasztos és ihletteljes.

Mennyi honszerelme, mily legendaszerű hősiesség, mennyi tört remény, mennyi szentséges kegyelet fűződik e névhez, amely kétszáz esztendővel ezelőtt a hazájuk szomorú sorsa fölött busongó magyarok ezreinek, százezereinek szívébe bizalmat, bátorságot, lelkesedést öntött...

Büvölet szállja meg minden magyar ember lelkét, ha Rákóczira gondol és áldja emlékét annak a nagynak, igaznak, akinek haló pora is honszerelme tanít, noha távol nyugszik az tőlünk; vagy annál inkább, mert a Protontis partjainak morajló habjaiból feléuk száll a nagy mártir szelleme.

A lelkesedés szent lángja fellobog minden magyar szívében, ha a Rákóczi nevet hallja.

Lobogjon is és ne lohadjon sohasem, mert hozzáfogható hős és dicső tejedelme nem volt Magyarországnak sohasem!

Sokáig hordta a délkeleti szellő a bujdosók tanyájáról, a mártirok temetőjéből, Rodostóból nagyjainak bus sohajtásait a távol hazába; és mikor a sohajtások örökre elnémultanak s a hontalan bujdo-

sók könyesepeit az angyalok fölszedték és ők „előbb látták meg a mennyországot, mint Magyarországot“, akkor a honfiúi kegyelet titkon borongva szállt a törhetlen elvűség ama dicső vértanúinak sirhantjaihoz, — áldván emlékeket s tőlük tanulván nehéz időkben, súlyos megpróbáltatások idején honszerelmet.

Vagy miért daloltak volna így lánglelkű költőink: Kölcsey, Vörösmarty a magyar jellem hanyatlásának szomorú időszakában, a rodostói sirok felé fordítván könnyes szemeket:

„Rákóczink, hajh! Beresényink, hah!
Magyartok gyászban ül.“

Mert itthon nem leltek vigasztalást és e megdicsőült hősöket idézték fel mintaképül, s megkönyebbült honszerető lelkük, nekik panaszolván el nemzetük romlását.

Kétszáz esztendővel ezelőtt Rákóczi nevét zengte minden ajk, az ő dicsőségét harsogta minden tárogató, az ő indulójának varázshangjai mellett rohantak ezren és ezren halálmegvetéssel a csata tűzében.

A két század óta elnémult tárogató hangja megszólalt most újra és édes — bus hangja belényilallott szívünkbe, hogy fölélessze a régen elnémult dicsőséges napok emlékét...

Kétszázadik esztendő fordulását ünnepli meg e hónap 10-én Magyarország az ő uralkodásának és ez alkalommal széles e hazában mindenütt a II.

társadalmának a Székelyföld megismerésére. Valószínűleg sokan eljönnek még a folyó év nyarán, mert szerte az országban rokonszenves érdeklődés nyilvánul most a székelyek iránt.

Kötelességünk nekünk mindent elkövetni, hogy bár ez a késői kezdés jól sikerüljön. Ha úgy lesz, a mint mi reméljük, eredményes folytatása ujlhat meg minden nyáron a turista forgalomnak, a mi anyagi és erkölcsi tekintetben hasznára lesz a Székelyföldnek.

Kérünk mindenkit, a ki a székelyeket szereti s ebben az ügyben munkálni és áldozni hivatva van, kövessenek el egyesek és testületek mindent, hogy az idej első társas kirándulásokban résztvevő vendégeink kedves emlékekkel térjenek tőlünk haza.

Vigyék hírül az egész országban, hogy a Székelyföld érdemes a megtekintésre, hogy népe figyelmes és vendégszerető. Hogy élő reklámjai legyenek fürdőinknek, amelyek a beteget meggyógyítják, a kedélyt fölfrissítik.

Erre fogjon össze a székely társadalom minden tényezője az egész vonalon. Keljenek versenyre hatóságok, testületek, székely-társaságok, fürdőigazgatóságok, a társadalom minden egyes tagja, nők és férfiak. Gazdasági érdekeink és jó hírnevünk ápolása áldozatot kíván minden székelytől.

Juhtenyésztés.

— Irta: Pálffy Gyula m. kir. állatorvos

Ugy hírlik, hogy a székelység megmentését célzó akció egyik programpontja: megteremteni a székelység textiliparát. Bár aggályaim vannak ez irányban, bár ezen kérdés gyors megoldását illetőleg hiszem, hogy a mondhatni évszázadok óta borvizzel, fával, viasszal, szénnel stb. szívesen akár Szolnokig elszekerezni szerető székely atyáinknak nem szívesen fognak — kivált egyelőre — füstölő gyárak nyüzsgő, forgoló légkörében ottlont találni még kevésbé odahaza a háziipar megteremtésével foglalkozni, de másfelől megnyugtat a hit, hogy a terybe vett vasuti hálózatok kiépítésével a borviz, fa, szén, mész stb. szállítását ezek a kiépülő vasutak fogják eszközölni és akkor, az a századokra visszamenő szekerezés, döcögés már csak a multak emlékében fog megmaradni míg a székely ügyek „államosításával” az osztováták, a szövőszékek, a posztógyárak nyerne, majd fognak ügyes, rátermett kezeket foglalkoztatni. Hiszem erősen, hogy a foglalkozásnak eme megváltoztatásával eleinte, bár néhol némi kedvet-

lenség is fog mutatkozni, rövid idő alatt elmúlik az, mert a test koptató és egészséget folyton veszélyeztető szekerezésnél busásabban fog hajtani ez a könnyebb és erkölcsi oldaláról is beesebb munka, a háziipar bevezetése.

Ismerem nagyon jól a székelységnek velestitetett, mindenféle kézimunkára való alkalmazhatóságát és ügyességét, tudom jól, hogy szekert, lánjt, edényeit és ruháját is megtudja odahaza készíteni, persze többnyire csak a maga és családja számára, s akkor majd isten után látni fogjuk azt is, hogy ezek a székely iparezkek elfogják árasztani a piacokat és az állattenyésztéssel kapcsolatban, az állati nyerstermények feldolgozásában is brillírozni fognak, a velük született életrevalóságuknál fogva. Igen fontos iparág fog lenni a gyapju feldolgozása és azért, e helyen egy pár megszívlelendő sorban ismertetem a székelység juhtenyésztését.

Hazánk keleti részében, különösen a székelység lakta vidékeken az u. n. „erdélyi raczka” juhtenyésztése virágzik.

A honfoglalás korában bekerült juh minőségéről megbízható adatokkal bár nem rendelkezünk, nagyon valószínűnek látszik, hogy a mai raczkához hasonló juh volt az, sőt több mint bizonyos, hogy az akkori és a mai raczka juh egy és ugyanaz.

A 18-ik század első felében nálunk merinos egyáltalában nem volt, de nem volt más fajta juh sem s legfeljebb orosz- és román-megfőzőkországi raczka kerülhetett be hazánkba s keveredhetett az itt már régebben honos raczkával; legrégebben honosodott tehát az erdélyi raczka volna, mely fajtát szívesen tenyészt a székelység.

Ez az állat is épen olyan fontos szerepet játszott a székelység gazdálkodási életében, mint a székely ló, a székely ökör; e nélkül a juh nélkül sem tudtuk volna az államéletben biztosítani pozícióinkat, nem tudtuk volna a székelység iránti rokonszenvet fentartani.

Régebben a juhtól a tej, a hus és a durvább daróciszövetek készítéséhez kivárató termékeket vártak és értékes trágyáját becsülték nagyra. A mi raczkánk nemeses gyapju szálaiból került ki a székely harisnya, az ujjas, s szokmány meg a pokrócz.

Tenyésztettük, mert kis igényű és aránylag bő hozamu állatok voltak ezek. A tagosítások előtt volt bő és kövér legelők, kövér báránykákat és kövér sajtokat adtak. Az előbbi izletes húst, az utóbbi fehérjékben gazdag táplálékot és még pénzt is hozott a konyhára. A mint akkor a mi kevesebb igényeinket ezek a termékek is elég jól kielégítették, ma már a fokozott igények-

nek megfelelően eme juhajták nemesítésén finomításán kell fáradoznunk, hogy a termelt gyapju finomabb, puhább szövetek gyári előállításához alkalmas legyen, míg a juhtej értékesítésénél a csemege sajt gyári előállításában lássunk produktívakat. A juh, mondhatni az összes házi állatok között aránylag nem is nagy gondozással képes nagy perzenteket jövedelmezni és így ez iránybani törekvésünk, majdnem biztos sikerrel kecsegtethet.

A juh állategészségügyi tekintetből a mételey és lépfene által van pusztításnak kitéve. Mig az őszi és tavaszi vízáradások által eliszapolt vizenyössé tett legelő területek gyors lecsapolása és kiszáritása kevés fáradsággal keresztül vihető, a mételeyek tenyésztése tönkre silányul, életképesége is megsemmisül; addig a szintén hasonló legelő területen kedvező viszonyokra találó lépfene spórák is megsemmisíttetnek, de ha ettől még mindég félni van okunk, kitűnő és egészen megbízható a lépfene elleni védőtás, mely művellet esekély anyagi áldozattal keresztül vihető.

Igy meg volna mentve a székelység juhtenyésztése, egyik bő anyagi pénzforrása.

Az erdélyi raczka juhtenyésztés alkalmas tenyésztési eljárással valami, a modernebb követelvényeknek megfelelő átalakuláson mehetne át. Feltékenység ez irányban az ősi tenyész eljárástól való eltérésben ne győtorjön. Mert a mig a székely ló és székely ökör fenntartását, illetve a régi individualitását kíváló tulajdonainál fogva megőrizni hazafias kötelességünknek kell ismerünk, addig a juhtenyésztésnél, az értékesítés szükségességében tenni valónk van.

Feltétlenül szükségesnek vélem a mi raczkafajtáknak átalakítását, nemesítését, különösen gyapjuterelés szempontjából. Ott ahol a szarvasmarha tenyésztés a szűk anyagi viszonyok miatt megbénult, ahol a nyomasztó körülmények kényszere alatt 1—1½ éves borjukat igában hajtának; ott a népet a nemesített juhtenyésztésben támogassuk, segítsük elő. — A nagyon is kis földbirtokon termelt takarmányfélétet inkább a bővebben pénzelő juhval etessük fel, semmint hogy elesenevészodott apró marhákat kinezva, tegyük azokat is teljesen értéktelenné.

Nem látom szükségét annak, hogy a székely gazda feltétlenül az eke mellett vért izzadva törje életét. Neki a juhtenyésztéssel járó állati nyerstermények okserű feldolgozása, emez állatfajtának gondos tenyésztése elég foglalkozást fog nyújtani és ennek révén biztos existenciát is fog élvezhetni.

szerény, óvatos. Igen udvarias, de válogatással. Modora igen könnyed, de egyszersmind méltóságos, hiuság és keresettség nélkül. Igen becsületos, igazságos, őszinte, egyszerű, rendkívül bátor és igen kegyes istentőlő.

Rákóczi hatalmas előkelő rangot és olyan dus vagyont örökölt, aminővel más nem dicsekedhetett. Kitűnő nevelésben részesült, de nagy szorgalma, akaratereje, tudásszomja révén ismereteit folyton gyarapította. Beszélt hat nyelven; mint szónok vihar gyanánt ragadta magával hallgatóit, a harczmezőn bátor katona volt és fejedelem volt ő a nép szeretetében is.

És emellett széles látkörű diplomata volt, ki a nemzetközi viszonyok szertelenül kuszált szövevényeinek mélyébe tudott tekinteni.

Tiszta fogalmai voltak az államélet szükségleteiről, a nép anyagi és szellemi érdekeiről. Számos reformeszmét pendített meg, derék szervező tehetsége tagadhatatlan volt.

Meg volt győződve, hogy amire vállalkozott az isten akarata, s hogy a gondviselés szemelte őt ki Magyarország megmentésére.

Rajongó szeretettel sereglettek is a kurucok az ő diadalmas zászlója alá, amikor Magyarország megmentéséről volt szó.

Életének legboldogabb napjai talán azok voltak, midőn a szépséges Sarolta Amália herozegnőt

vette nőül és Bécsben, majd Sáros várában tartózkodott. Itt azonban a bécsi kormány 1701. április 18-án beteg nejeének ágyánál, mint összeesküvőt elfogatta és Bécsújhelyre vitette. Börtönéből Lehmann kapitány segítségével megszabadult és Lengyelországba menekült. Szökésének hírére a bécsi kormány fej és jószágvesztésre ítélte Rákóczit.

Itt lengyel földön Droholiczban: az 1702-ik év június 12-én értesült Rákóczi a kurucok dalhai vereségéről.

Isten nevében előre ment tehát és 14-én Magyarország határát elérte, ahol vagy 1000 ember várta és leirhatatlan lelkesedéssel fogadta.

A bottal, kaszával, vasvillával fölszerelt nép csak özönlött ezután Rákóczihoz, mint felszabadító-jához; sirtak, térdre borultak előtte és hálálkodtak neki, hogy bejött megmentésükre.

Június 16-án aztán Rákóczi némiképp szervezett hadával a vereckei szoroson magyar földre nyomoult és 24-én Munkács váráról igyekezett le-szorítani a németeket. Hajnalban azonban vasas németek érkeztek a vár segítségére és bekerítették a várost, melyből Rákóczi csak nagy nehezen vágta ki magát.

Itt csatlakozott hozzá Beresényi Miklós gróf. a fejedelem helyettese, főhadvezére és most kellőleg szervezett csapataival nyomultak előre egy nagy dicsőséges hadjáratra, amely nyolcz esztendeig vál-

tozó szerencsével hozott Rákóczinak dicsőséget, szomorúságot, borostyánt és töviskoszorút...

Mikor öt Magyarország fejedelmévé választották 1707-ben a bécsi udvar ezt nem akarta elösmerni. És ekkor elhagyta Rákóczit a hadi szerencse

Ismét külföldre ment, majd hosszas külföldön való tévelygés után 1720-ban haladt oda, ahová végzete vitte:

„Amerre tenger zug,
Amerre a szél jár.
Csillag lehanyatlík,
Ott nyugszom meg én már“

Rodostóba, ahol 1733. április 8-án meghalt.

Földi maradványait a konstantinápolyi Sánt Benoit kolostor oltára előtt temették el, ahol azokat hosszas kutatás után Thaly Kálmán 1899-ben föllelte

Legnagyobb szabadsághősünk, II. Rákóczi Ferencz dicső, lélekemelő ez országos emlék ünnepen zárjuk mindnyájan szíveinkbe az ő szent nevét dicsőteljes emlékezetét!

Nyujtsuuk egymásnak segédkezet mi magyarok ahoz, hogy a messze idegenben nyugvó Rákóczink hamvait mielőbb itthon nantolhassuk el, — és ahoz, hogy a 200 év óta porladozó, drága emlékü fejedelmünknek a szobrai nemzeti nagyságunk dicsőségére mielőbb fölláttassanak.

Polgár Géza.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A kormánybiztosság** révén községünkbe küldött 3 láda tojásküldemény még 2 ládával egészítettett ki. Ennek folytán községünk illetményéből Ditrónak is juttatott, hová mintegy 630 drbot átengedett.

— **Dugások a Kisbeszterczen.** Csikvármegye magánjavai igazgatósága a Kisbeszterce vizére tutajozás és fausztatási engedélyért folyamodván, a X. ker. kulturménöki hivatal helyszíni szemlét indítványozott. Vármegyénk alispánja ezen helyszíni szemlét folyó hó 7-ére tűzte ki, melyre meghivattak miut érdekeltek Ditró, Szárhegy, Tekerőpatak és Kilyénfalva községek, valamint Bélbor, Holló és Tölgyes községekből az érdekelt erdőtulajdonosok. A helyszíni szemle megtartatván a megjelentek abban állapodtak meg, hogy a Kisbeszterczére feltétlenül 2 dugás szükséges és pedig egyik közvetlen Bélbor alatt, a második pedig a hollói szorosnál. Miután a Beszterce medre ha csak részben is szabályoztatni fog, egész bizonyosra vehető, hogy a 35 kilométer hosszú vonalon a legjobb vízi út lesz, hol a szállítás körülbelül $\frac{1}{8}$ -adát fogja kitenni, az eddigi tengelyen való szállításnak. A költségek a szomszéd erdőtulajdonos Csikvármegye havasi javak pénztára és Szárhegy község erdőbirtokossága fedezik. A kiszálási költségeket pedig Csikvármegye havasi javak pénztára előlegezi. E terv megvalósítása igen fontos, mert erdőseink értéke nagyban emelkedik, ha hozzáférhető könnyű szállítási utak lesznek. Már t. i. míg a vasut Bélborban is megnyílik.

— **Meghívó.** A gyergyói róm. kath. tanító-egyesület tavaszi rendes közgyűlését 1903. évi június hó 4-én (csütörtök) reggeli fél kilencz órától kezdődőleg a gyergyóalfalvi róm. kath. népiskolánál fogja megtartani, melyre a t. tagtársakat és tanlgy barátait tisztelettel meghívja. Tárgysorozat: 1. Fél kilencz órától szent mise hallgatás. 2. Elnöki megnyitó. 3. Ének-próba. 4. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 5. Elnökválasztás. 6. Jelentések. 7. Költségvetés készítés. 8. A választmány jelentéseinek tárgyalása, pénztárosnak felmentvény megadása. 9. A könyvvizsgáló bizottság jelentése. 10. Tagsági díjak befizetése. 11. Pályadíjak kiütése, Páll Albert által e célra felajánlott 20 K-ra. 12. Felolvasást tart Sántha Albert. 14. Önképzőköri jelentések. 15. Indítványok. Gyergyó-Remete, 1903. május 15-én. Kaitár István, al-elnök. Molnár Károly t. e. főjegyző.

— **Magyarországi tanulók Székelyföldön.** A Székely Egyesület és székely társaságok marosvásárhelyi irodája által indított mozgalom öröndetes visszhangra talált. Egyfelől a tanulók, másfelől a királyhágtontuli rész városainak intelligens társadalma készül és szervezkedik a Székelyföld meglátogatására. A turista forgalom még e hónapban megkezdődik. Május 21-én a pápai tanító képezde 36 növendéke és 3 tanára érkezik Marosvásárhelyre. 22-én Szováta, Parajd, 23-án Korond, Székelyudvarhely, 24-én Homoród, Csikszereda, 25-én Tusnád, Szent Anna-tót nézik meg, 26-án Sepsiszentgyörgyre érkeznak, 27-én délelőtt Előpatakra rándulnak, az nan délben Brassóba utaznak, 28-án kirándulnak Hosszufaluba s az nap este Brassóból hazautaznak. Május 25-én a szabadkai tanítónképezde (4 tanár vezetésével) 35 növendéke Kolozsvárra érkezik. 26-án Szászrégenen át Topliczára másnap reggel Borszékra mennek. 28-án Gyergyószentmiklóson állapodnak meg, 29-én Alfalun, Parajdon át Szovátra, 30-án délre Marosvásárhelyre s onnan este hazautaznak.

— **Figyelmeztetés.** Április hó elseje óta a határszéli forgalomban eddig létezett kedvezmény a közönséges levelek bérmentesítését illetőleg megszűnt, s a jelzett időtől kezdve minden Romániába szóló levél 15 grammonkint 25 fillérrel bérmentesítendő. Szolgálatot vélünk tenni a levelező közönségnek, midőn felhívjuk rá a figyelmet, mert a posta a 10 filléres bélyeggel ellátott román-

ába szóló leveleket, mint elégtelenül bérmentesített küldeményeket kezeli.

— **A Ditrói sétatér-egylet** közelebről egy nyári mulatót épített, mely a közönségnek rossz idő esetén védelmet nyújt, de egyuttal mulatságok rendezésére is alkalmas lesz. A mint halljuk, vállalkozó is van már, ki ott sört, bort, ételeket, fagyaltat stb. fog kiszolgálni. Szóval Ditró is haladni akar. Mindenütt haladásról szól a nóta, épen csak a vasut — marad.

— **Közbirtokossági gyűlés Remetén.** Folyó hó 10-én nagy népgyűlést tartottak Remetén, mely alkalommal elhatározták, hogy a közigazgatási bizottság által jóváhagyott terv szerint építendő községházat nem fogják felépíteni, hanem e helyett megvásárolják a Málnás Antal-féle belsőséget, melyhez egy nagytermet és 2 szobát fognak építeni, s a meglévő épületet is községházának fogják átalakítani. A gyűlés az indítványt elfogadta s utasította a képviselő testületet, hogy az erdőbirtokosságtól e célra adott 14 ezer koronával utólagos jóváhagyás mellett a vásárt ejtse meg.

— **Fölvételi értesítés** a székelyudvarhelyi m. kir. állami kö- és anyagipari szakiskolába. Cél: négy éves tanfolyam alatt a tanulókat gyakorlatilag képzett, elméletileg művelt iparosokká nevelni. Rendes tanulókul felvételnek a) akik legalább 2 középiskolai vagy 6 népiskolai osztályt végeztek, esetleg a tanoncziskolát 3 éven át jó sikerrel látogatták, b) akik 12 éves kort elérték és ép egészséges kifejlett testalkottal bírnak. A felvételi folyamodványhoz csatolandók: a) keresztlevele. b) iskolai bizonyítvány, c) az atya vagy gyám kötelező nyilatkozata arról, hogy a felvett ifju a szakiskola IV. évfolyamát teljesen bevégezi, d) orvosi és nraoltási bizonyítvány. A tanítás teljesen díjmentes. Műhely-biztosíték czimén 6 korona az intézet pénztárába befizetendő. Szegénysorsu, de jó magaviseletű és szorgalmas tanulók egész vagy fél ösztöndíjban részesülnek, ha szegénységüket hitelesen igazolják. Az intézettel kapcsolatosan internátus áll fenn, a melyben a nem ösztöndíjas tanulók ez idő szerint 15 korona 38 fillért fizetnek. A fölvételi, illetőleg ösztöndíj iránti kérvények az intézet felügyelő bizottsághoz ezinevezve, legkésőbb f. évi augusztus hó 10-ig az igazgatóság-hoz nyújtandók be. Egyúttben az iskolai évi értesítője nyújt tájékoztatást a melyet az intézet igazgatósága kíváncsra készséggel küld meg az érdeklődőknek. Székelyudvarhely, 1903. május hóban. Az igazgatóság.

— **A mezőgazdaság pangásának egyik oka.** Bár merre jársz kedves magyarom szép hazánkban, sehol annyi panaszt nem hallasz, mint éppen a gazdák körében! Pedig hát jó volna magunkba szállani, mert a pangásnak nagyobb részt önmagunk vagyunk az oka. Igaz, sokat olvasunk és még többet beszélünk kedves hazámiai a trágyázásról, de hol van az a magyar gazda, aki azon helyzetben van, hogy elegendő istállótrágyát adhas-on az évszázadokon át zsarolt éhes talajnak? Rövid a válasz: Sehol! De míg a külföldi gazda ily viszonyok között siet a hiányt műtrágyával pótolni, addig Magyarországon vajmi kevesen vannak, kik műtrágyát alkalmaznak vagy legalább kísérletek által igyekeznek talajuknak tápanyagszükségletét tanulmányozni és ily módon a szükséges műtrágyafajt megválasztani. Sok esetben mint p. o. őszi kalászosok alá, luczernára, herére, rétre, valamint kapások alá is, nem is kell válogatni, mert rendelkezésünkre áll egyike a legkittünőbb és mégis olcsó műtrágyának, t. i. a Thomassalak vagy Thomasfoszfát, melynek hatása nemcsak feltétlenül biztos, hanem legalább 3 évre terjed, és a ki elég óvatos, hogy nem vásárol hamisított árut, hanem megbízható czégre fordul ezen felülmulhatatlan műtrágyáért, azonkívül pedig szavatosságot követel az eladótól a beltartalomért, továbbá a kapott árut vegyikísérleti állomás által felülvizsgáltatja, már az első esztendőben meg fog győződni arról, hogy nemcsak megtérült a trágyázás költsége a műtrágyázás által elért terméshozzájárulástól, de még jelentékeny haszon is marad. Már pedig ez a földolog! Ha a magyar gazdaközönség ezen kis utmutatást megsziroleli, úgy mihamar ismét be fognak következni a régi jó idők, mikor a talaj busásan jövedelmezett. Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál Kalmár Vilmos, Budapest, VI. Teréz-körút 3. sz.

— **Templomrablás.** Május hó 13-án reggelre virradólag Ditró község templomában a kórus ajtaját valami vakmerő betörő felnyitotta, s az ott heverő elhasznált harangkötélből a toronyalján egy darabot levágott, azt az oszlophoz kötve leereszkedett a templom hajójába, hol a szent Antal perselyét és a szeretet adományok perselyét egy gyertyatartóval felförte, illetve a lakatokat felbontotta s a pénzeket magához vette. Azután a kötélén vissza mászott a kórusba, onnan pedig az ajtón át eltávozott. A csendőrség legerélyesebb nyomozása dacára sem sikerült ez ideig a tettes nyomára akadni. Székelyföldi községünkben nagyon szokatlan ezen esemény. Templomrablás ember emlékezet óta nem fordult elő ezen a vidéken. Ugy látszik, hogy már nálunk is divatba jön a fővárosi rabló bandák e nemű sportja.

— **Péntekpataki gyár leégése.** A folyó hó 4-én leégett péntekpataki gyártelepen a kár meghaladja a 300.000 frankot, a mely nagyrésztben biztosítás folytán megtérül. A gyárépület maga teljes felszereléssel együtt egy romániai biztosító társaságnál volt biztosítva, melynek egy főbb tisztviselője és mérnöke 8 nap óta a gyártelepen időzik a kárfelvétel megállapítása iránt, valószerű azonban, hogy a munkát egy pár napot igénybe fog venni. Nyers anyag kevés, mintegy 6—8000 korona értékű égett el, mi az erdélyi transylvániai biztosító társaságot érdekli. A becslések befejezése után tulajdonosok azonnal még e hóban hozzá fognak a gyár újraépítéséhez s remélik, hogy azt legkésőbb folyó évi augusztusig üzembe is fogják venni, a mikorra magyar honi munkásaink újra kenyérkeresetükhöz juthatnak. Mint értesültünk, a gyár újból való felszerelésével tulajdonosok Röck István jóhírnevű budapesti czeget bízták meg, ki az összes elégett géprészeket saját gyárából fogja szállítani, s azokat a helyszínen felállítani.

— **Bikakaland.** Ditró község közelebről egy bikát vásárolt, mely állat születése óta különös szimpáthiával viseltetett a román nemzeti viselet iránt. Hogy aztán a székelyföldre került, a havasi legelőn bánatnak adta fejét. Folyó hó 14-én melankholikus barangolása közben 2 román pásztorra akadt, s hogy hajlandóságát irántuk kimutassa, a legnagyobbabban indult feléjük. A pásztoroknál puska lévén, természetesen hősileg megfutamodtak, de a nagy igyekezet közben mindkettő az órára esett. Az egyik puska elsült, serét töltése egy kősziklába ütődött, honnan néhány szem visszapattant és pedig oly szerencsétlenül, hogy egy szem egyiknek az arcába, egy pedig a másiknak térdébe furdott. A bika megható részvétellel osztozott a sebesültek fájdalmában, de a rossz nyelvek azt állítják, hogy fájdalmába némi megvetés vegyült.

— **Nagyfontosságú orvostudományi megtérés.** Felette érdekes és a szenvedő emberiségre kiválóan üdvös megtérést mutatott egy budapesti orvos új gyógymódja, mely a modern kezelési rendszerektől eltérő, sőt némely betegségben azzal teljes ellentétes tudományos elveken lett felépítve. E gyógynév a vérgyógyítás (Hemopatia), melynek megalapítója dr. Kovács J. fővárosi orvos, a ki az évezredekben át uralkodó humorálpátologia elveiből visszatérve csakis a test nedveinek (vér és nyirk) kóros elváltozásaiban és keringési zavaraiiban keresi a betegségek keletkezését és azoknak kezelésében a beteg test gyógyulását. Tizenöt év alatt elért bámulatos gyógyeredményei legfényesebben bizonyítják tudományos elveinek igazát. A legsúlyosabb gyomorbajok, asztma és idegbetegek, kiknél minden más orvosi kezelés, vagy gyógyfürdő használata reménytelennek bizonyult, e gyógymód alkalmazása által jöttek rövid időn belül gyökeresen rendbe, kiváló gyógyhatásúnak bizonyult még e gyógymód sziv-, vese-, vér- és bőrbajoknál. Dr. Kovácsnak Budapesten V. Váci-körút 18. szám I. emeleten egy kizárólagosan e gyógymódnak szolgáló orvosi rendelő intézete van, hol naponta fogad betegeket.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Alulírt ezennel nyilvánosan is hálás köszönetemet fejezem ki Dr. Mezey Géza községi orvos urnak sikeres orvosi működéséért, miután annak köszönhetem, hogy kis leányom csaknem öt év óta tartó veszélyes és majdnem gyógyíthatatlan betegségétől megszabadult. Kivánom, hogy a jó egészség, melyet már sokaknak visszaadott nála és kedves családjánál állandó lakó legyen.

Gyó-Ditró, 1903. május hó 16.

Létz János.

Dr. Mezey Géza

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkevereket — Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatraméltó és gyönyörű sétaterei részére.

20/1903. sz.

Faeladási hirdelmény.

Gyergyó-Ditró község közbirtokossága elnöksége ezennel közhírré teszi, hogy a birtokosság tulajdonát képező erdőségek IV. vágássorozataiban — Ujhavasban — 30-02 k. holdas, üzemterv szerint esedékes fenyőfa vágásának 5827 drb leszámolt összesen 7758-00 m³-re becsült tiszta kereskedelmi fatömege 1903. évi május hó 26-án d. u. 2 órától kezdődőleg fog Gyó-Ditró község hivatalos házában nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőknek eladatni.

Kikiáltási ár 27532 korona, melyen alul az eladás nem fog eszközöltetni. Az árverés megkezdése előtt kellőleg felszerelt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Bővebb árverési és szerződési feltételek Gyergyó-Ditró hivatalos házában Csibi Imre birtokossági erdőgazda — egyúttal községi bírónál — a hivatalos órákban betekintheők.

Kelt Gyergyó-Ditróban, 1903. évi május hó 10.

Bárgi Árpád, Bíró Sándor,
b. jegyző. b. elnök.

— **Vérgyógyítás (Hemopatia).** Új és eredeti 15 év óta kipróbált gyógymód, amely hazánk és a külföld jobb köreiben általános ismeretnek örvend. Rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva asthma, szív-, gyomor-, hólyag- és idegbajokban, vér- és bőrbántalmak ellen és kizárja az elmezavar és szélhűdés beálltát. A kezelése kellemes, nem gátolja a beteget napi foglalkozásában és tartós, gyökeres gyógyulást eredményez. E gyógymód megalapítója Dr. Kovács J. fővárosi orvos, a kinek Budapesten, V., Váci-körút 18. sz. alatt egy, ezen célra berendezett orvosi rendelő intézete van, melyet mindazoknak legmelegebben ajánljuk, akik a fent elősorolt bajok valamelyikében szenvednek. Dr. Kovács J. levélbeli megkeresésre készségesen válaszol.

Urak figyelem!!

Az Első Budapesti Mértékutáni Szabóság Budapesten,
VII., Csömöri-ut 11.

15 és 18 forintért

készít remek szabással és szakértelmű kidolgozással divatos férfi öltönyöket finom gyapjú szövetből.

Minták és mérték utasítás küldése ingyen. Ha az ország bármely részében egy helységben 3 megrendelés biztosítva van, értesítésre oda küldjük utazó szabásunkat gazdag mintáinkkal. A t. megrendelő semmilyen költséggel nem lesz megterhelve, mert utazó szabásaink évi vasúti bérletjeggyel vannak ellátva.

Szíves megkereséseket kér
az Első Budapesti Mérték utáni Szabóság,
Budapest, VII., Csömöri ut 11.
Klein Adolf főszabász.

LOHR MÁRIA

(ezelőtt Kronfus).

Csípke-, vegyészeti, tisztító és műfestő intézete
Budapest, VIII., Baross-utca 85.

Fiókok: VI., Andrássy-ut 16. VIII., József-körút 2. IX., Calvin-tér 9. V., Harminczad-utca 3. VI., Teréz-körút 39.

**VIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁRI
RÉSZVÉNYEKRE,
SORSJEGYEKRE, ÁLLAMPAPÍROKRA
KÖLCSÖNT**
ADUNK, ÉRTVELES VISSZAFIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT.
FELVILÁGOSÍTÁSUNK INGYENES.
HECHT BANKHÁZ
BUDAPEST, FERENCZIEKTERE 6.

Uj! Csodahangszer, a Trombinó. Uj!

Ön minden tanítás és hangjegyszeret nélkül, azonnal a trombitálhat a legcsodásabb dalokat, táncokat, indulókat, gyímt: „Bukkingeni trombitást“, „Sel nicht böse“, „Verlassen verlassent“, „Souper“, „Die Post im Walde“, „Radecky-induló“, „Jagdegnale“, „Du mein Girl“, „Landstreicher“, és még több mint 200 más válogatott zenedarbót a mi újonnan 18 hangú **Trombinó**

nikkel trombitánkon.

A trombinó a legszeszénzősőbb találmánya a jelen kornak, mely mindenütt feltűntet kelt; különösen ha valaki társaságban bírvalen mint trombinó virtuóz lép fel, holott ezen tudásáról azelőtt senkinek sejtése sem volt. Számtalan dal játszható rajta minden áradtság nélkül, csupán a hozzávaló hangjegy beillesztésével. Elragadó zene, szép, erős hanggal. Szórakoztató mulatság a családban, társaságokban és ünnepélyeken, legmulattatóbb kísérő kísértésökön, kerékpáron, gyalog, kocsin vagy csónakon. Ének- és tánczene játszására is igen alkalmas. A Trombinó ára könnyű utasítással: I-fajta finoman nikkelezve és 9 hanggal 3 frt 60 kr. II-fajta finoman nikkelezve 18 hanggal 6 frt. Kottasallagok az I-fajthoz 30 kr. II-fajthoz 60 kr. Kizárólagos szétküldés utánvétellel: **Kertész Heinrich Wien, I., Fleischmarkt Nr. 18-092.**

Fontos minden menyasszonynak!
Szükséglete Dosszerzése előtt ne
mossa el
Alapított 1844.
Tausky J. Fiai
ruha és fodrászatok-gyártói
Pozsony
a speciális árjegyzéket, mely
különböző csúszterlen összeállított
kelengye-költségvetéseket tartal-
maz, hőrményesen megküszöni.
Megbízható ország! Pontos kiszárolgát!
Jutányos szabott árak!
Nívó munká! Jó anyagi!

DEHMAL KÁROLY
zongora-gyáros
kizárólag kitéző külföldi gyártmányok
raktára és kölcsönző-intézet
Budapest, IV., Károly-körút 20.

**Budapesti malomépítész
és gépgyár**
PODVINECZ ÉS HEISLER
BUDAPEST, VACZI-UT 14/V.
GYÁRT:
BENZIN MOTOROKAT ÉS
BENZIN LOKOMOBILOKAT
széles vezényművel 2-50 lóerőig
Megbízható képviselők kerestetnek.

SCHNEID Köhögési tea és hurút por
gyógyszerész-főle
a St. Georgs-gyógyszertárból Wien V/2
Wimmergasse 33. Orvosi rendelet szerint ké-
szítve. Jótékony hatással bír a legegő szer-
vekre, nyálkaoldó köhögési inger csökkentő.
a rekedtséget és torok-esiklandozást megszü-
nteti. Por 50 kr., a hozzá való tea 50 kr. Postai
szállítás 20 kr. csomagolási díj portó nélkül.
2 csomagnál kevesebb nem küldeték. — Kérjük,
a Szent György-féle gyógyszertár védjegyét
figyelembe venni, ezen hirdetést pedig kívánni
és megőrizni sziveskedjék.

Magyar festék-, kence- és lakkgyár
KRAYER E. és Társai
— József főherceg udvari szállítója
a magyar államvasutak és más nagy váll-
alatok szállítója —
BUDAPEST, V., VACZI-UT 6. SZAM.

REICH L. FIAI
Üveggyárosok, cs. és kir. udvari szállítók
BUDAPEST, VII. ker., Lövölde-tér 2. szám.
Ajánlják legjobb minőségben gyártott Syphon- és gázúszó
palackokat legolcsóbb árak mellett és pedig:
1 Lada kb. 200 drb. 16 uncziás sima, fehér v. világos kék (aqua-
marin) színű Syphonpalackot talppal vagy talp nélkül: 62 korona
1 Lada kb. 200 drb. gázúszópalackot gumigyűrűvel és üveg-
golyóval ellátva, fehér vagy világos kék (aqua-marin) szí-
nű, magas vagy alacsony alak: 52 korona
Szállítás a csomagolást beleértve. Budapesti pályaudvarig bér-
mentve, készpénzfizetés ellenében 2% scontó — 10 lada rendelés
után 5% rabatt. Más nagyságúak és különféle általunk törvényesen
védett alakokát megfelelően olcsón szállítunk. Próbált irások vagy
cégjegyeknél csak az elkészítési önköltséget számítjuk, ellenben
az alak és kliséért költség nem számíttatik. Megjegyzük még, hogy
megvizsgált 20 létkör nyomású Syphonpalackaink Magyarorszá-
ban csak kizárólagosan közvetlen a mi gyárunkból szerezhetők be.

NEUSTEIN FÜLÖP
czukrozott
hashajtó labdaccai
mit már évek óta a legelőkelőbb orvosok, mint has-
hajtó és oldószert ajánlanak, nem gátolják az emészt-
ést és teljesen ártalmatlanok. Czukrozott külsőjük
végett még gyermekek is szívesen veszik.
Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs, mely 8 dobozt,
tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. — 2 kor. 45 fill. előleges
beküldése után 1 tekercs partómentesen küldeték meg.
Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk.
NEUSTEIN FÜLÖP
„Szent Lipóthoz“ címzett gyógyszerháza
Wien, I., Plankengasse 6

MAGYAR IPAR
Következőn felsorolt saját készítményű jó minőségű áruinknak
árjegyzékét áttekintésre ajánljuk.
1 drb. bécsi piros paplan. 1 frt 80
1 drb. bordón 2 „ 80
1 drb. Satin Chachmir paplan 3 „ 80
1 drb. atlasz Cachmir paplan 5 „ 20
1 drb. selyem atlasz 8 „ 50
3 részű volin matrátz 4 „ 50
1 drb. Crin de afrique 7 „ —
1 drb. szőr 10 „ —
1 drb. szőr 14 „ —
1 szalmazsák letűzve 2 „ 20
1 drb. acél sodrony ágybetét 5 „ 50
1 drb. párnázott ruganyos matrátz 15 „ —
1 drb. összehajtható vaságy tengerifü matrátzal 10 „ —
1 drb. flanel takaró 1 „ 50
1 drb. asztal. 2 ágyterítő 5 „ 50
Gichner Mór és Testvére
Budapest, IV., Múzeum-körút 27. szám.

SZABADALMAKAT
ÉRTEKESÍTŐ VALLALAT
PASZTOR (TÖRÖK) CZÉG
BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 17.
Megszerkez szabadalmaikat, finanszíroz
találványokat, beajásztomaz védjegyeket
és mustrákat.
FELVILÁGOSÍTÁS DITLAN.

„Szőlőlugast ültessünk
minden ház mellé és házi kertjeinkben.
Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kü-ző természetű me-
n g o h b r e z e h a megnő is, természet-
em hoz, ezért sokan nem érték el első mérvét ed-
dig. Hol luga-nak
alkalm: s fa-okat ültettek, azok öven
ellátják h zukat az egész szőlőre-
idején a legkínzóbb muskattily és
más edes szőlőkkel.
A szőlő hazánkban mindenütt
megterem s nincsen oly ház, mely-
nek fa a mellett a legcsekélyebb gon-
dozással felnevelhető nem volna,
ezenkívül más épületeknek, kertek-
nek, kerítéseknek stb. a legremekeb-
disze anélkül, hogy legkevesebb helyet is el o gl a n a az
egyébire használható részekből. Ez a leghál da-osabb
gyümölcs, mert minden évben terem.
A fajok ismertetésére vo atkozó szíves ény nyo-
matu katalógus bármelyik ingyen és bérmentve küldeték
meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.
Érmellélt első szőlőültványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Hirdetések felvételnek
a Gyergyói Hírlap kiadóhivatalában

Gyergyó-Szentmiklóson.

Nyomatott Ditró és Szarhegy közbirt. könyvnyomdájában Ditróban, 1903.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj